

EBU HUREYRE r.a. (MEKTUBAT-I RABBANİ'DEN)

Şu Rafızîler Ebu Hüreyre'ye (r.a.) taan ederler. Bilmezler ki ona taan etmek ahkamı şer'iyyenin yarısına taan etmektir. Şunun içinki muhakkık alimler dedilerki, ahkamı şer'iyyeden üç bin hüküm sünnet ile sabit oldu, bunlardan binbeşyüzü Ebu Hüreyre'nin rivayetiyle oldu. Ona taan etmek Ahkamı şer'iyyenin yarısına taan etmek olur.

İmamı Buharî derki: Ebu Hüreyre'nin ravileri Ashabı kiram ve tabiin'in büyüklerinden sekizyüzden fazladır. Onlardan birisi de İbni Abbas'tır. Aynı şekilde İbni Ömer, Cabir İbni Abdullah ve Enes bin Malik, Ebu Hüreyre'nin ravileridir.

Hiz. Ali (r.a.) den Ebu Hüreyre'ye taan etmesi hususunda nakledilen hadis, ulemanın tahkik ettiğine (incelemesine) göre iftira edilen bir haberdur. (Yani Hiz. Ali efendimiz, Ebu Hureyre'ye taan etmemiştir, o gibi sözler sadece iftiracı şii kitaplarında bulunur.)

Peygamberimizin (s.a.v.) Ebu Hüreyre'nin anlayışlı olması için dua etmesi hakkın daki hadisi şerif, ulema arasında malumdur.

Ebu Hureyre dediki, Resulullah meclisinde hazır oldum. Efendimiz buyurduki: "Sizden kim ridasını döşerki ona bir takım sözlerimi akıtayımda onu kendine bürüsün, bundan sonra o sözleri unutmaz."

Hırkamı yere döşedim, Efendimiz s.a.v. ona kavillerini akıttı, onu göğsüme bastır-dım, bundan sonra bir şey unutmadım. (burası, Ebu Hureyre'nin r.a. çok hadis rivayet etmesine akli yetmeyenlere cevaptır.)

Din büyüklerinden olan büyük bir şahsı, sırf zan ile Hiz. Ali'ye düşman bilmek onun hakkında sövmeye, taan etmeye, lanete cevaz vermek insaftan uzaktır.

Şu anlatılanların tamamı aşırı muhabbetin afetlerin dendir. Nerdeyse kafalarının iman bağından çıkaracaklardır. >>>

ISTILAHAT-I FIKHIYYE KAMUSU 1. CİLT SAHİFE 352

Merhum Ömer nasuhi Bilmen Efendi, ulemanın tercüme hallerini zikrederken Ebu Hureyre r.a. maddesinde şunları zikretmiştir:

<<<Abdurrahman ibnü Sahrı Ezdî, hayber gazvesi senesinde imana gelmiş, bu savaşa iştirak etmiştir. Huzuru nebeviden ayrılmazdı, ashabı Suffe'den sayılır. Resulullah sallallahu aleyhi ve sellem'in dualarına mazhar olmuştur. Bu sebeble hafıza kuvveti çok fazla idi. 5374 hadisi şerif rivayetine muvaffak olmuştur. Kendisinden hadis rivayet eden ashabı kiram ve tabiinin adeti sekizyüzden fazladır.

Hazreti Ömer r.a. tarafından Bahreyn valiliğine gönderilmiştir. Hazreti Osman r.a. tarafından Mekke-i Mükerrreme kadılığına tayin edilmiştir. Daha sonra hazreti Muaviye r.a. tarafından bir aralık medine-i Münevvere valiliğine tayin edilmiştir.

Ebu Hureyre r.a. hazretleri fukahadandır. Ashabı kiram arasında fetva vermekle temayüz eden zatlardandır. 59 tarihinde yetmiş sekiz yaşında olduğu halde medine-i Münevvere'de vefat etmiştir. Allah ondan ve diğerlerinden razı olsun.>>>

iffet sahibiydi, eli açık ve cömertti. Hz. Osman'ın şehid edilmesinden sonraki fitne olaylarında köşesine çekildi. Halk onun bu halinden kendisine söz ettiklerinde Rasûlullah (s.a.s.)'in su hadisini rivâyet ediyordu: **"Fitneler çıkacak. O zamanda, oturanlar ayakta durandan, ayakta duran yürüyenden, yürüyen koşandan daha hayırlıdır. Kim dönüp bakmaya yönelirse, o da ona yönelir. Kim bir sığınak veya korunak bulursa onunla korunsun"** (Buhârî, Menâkib, 25; Müslim, Fiten, 10).

Hoş sohbet, temiz ve ince duygulu, saf gönüllü idi (Zehebî, Tezkire, 1, 33). Emirlik ve valilik ona kibir vermedi. Üstelik alçak gönüllülüğünü arttırdı. Medine valisi Mervan'a vekâlet ettiği

siralarda, üzerine semeri bağlanmış bir eşekle, hurma lifinden örülmüş bir başlık başında olduğu halde çarşıya çıkar ve, "Savulun emir geliyor!" dermiş (ibn Sa'd, et-Tabakatü'l-Kübrâ, Beyrut 1380/1960, IV, 336).

imam Şâfii gibi büyük âlimlerin bildirdiğine göre Ebû Hureyre kendi dönemindeki hadis nakledenlerin içinde hafızası en sağlam olanıdır (ibn Hacer, el-isâbe fî Temyîzi's-Sahâbe, Mısır 1328, IV, 205). Hz. Peygamber ile nisbeten kısa sayılabilecek bir süre birlikte olmasına rağmen, onun hadislerini bu kadar büyük bir sayıda elde edebilmesinin sırrı ve sebepleri şöyle açıklanabilir:

a) Birinci sebep: Hz. Peygamber ile sık sık görüşmesi ve ona hiç çekinmeden her çesit sorular sormasıdır (ibn Hacer, a.g.e., IV, 206). Nitekim Buhârî ve Müslim'in naklettiklerine göre Ebû Hureyre şöyle demiştir : **"Siz, Ebû Hureyre'nin çok hadis rivâyet ettiğini söyleyip duruyorsunuz. Ben fakir bir kimseydim. Karın tokluğuna Hz. Peygamber'e hizmet ediyordum. Muhâcirler çarşıda, pazarda alışverişle, Ensâr da kendi malları, mülkleriyle uğraşırken, ben Hz. Peygamber'in meclislerinin birinde bulunmuştum; buyurdu ki: 'İçinizden kim cübbesini yere serer de ben sözümü bitirdikten sonra toplarsa benden duyduğunu bir daha unutmaz. 'Bunun üzerine ben üzerimdeki hırkayı yere serdim, Hz. Peygamber de sözünü bitirince, onu topladım. Nefsim kudret elinde olan Allah'a yemin ederim ki, o andan sonra ondan duyduğum hiçbir sözü unutmadım"** (Müslim, Fadâilü's-Sahâbe, 159; Buhârî, ilim, 42).

b) İkinci sebep: ilme olan tutkunluğu ve Hz. Peygamber'in ona bildiğini unutmaması için dua buyurmasıdır. El-Hâkim en-Nisâbü'rî, Müstedrek'te (111, 508) su haberi vermektedir: "Bir adam Zeyd b. Sâbit'e gelerek ona bir mesele sordu. O da Ebû Hureyre'ye gitmesini söyledi ve şöyle devam etti; çünkü bir gün ben, Ebû Hureyre ve bir başka sahâbî Mescid'de oturuyorduk, dua ve zikirle meşgul idik. O sırada Hz. Peygamber geldi, yanımıza oturdu; biz de dua ve zikri bıraktık. Buyurdu ki: **'Her biriniz Allah'tan bir dilekte bulunsun.'** Ben ve arkadaşım, Ebû Hureyre'den önce dua ettik, Hz. Peygamber de bizim duamıza âmin dedi. Sıra Ebû Hureyre'ye geldi ve şöyle dua etti: **'Allah'im, senden iki arkadaşımın istediklerini ve de unutulmayan bir ilim dilerim.'** Hz. Peygamber bu duaya da âmin dedi. Biz de, 'Ey Allah'ın Rasûlü, biz de Allah'tan unutulmayan bir ilim isteriz' dedik. Hz. Peygamber, **'Devsli genç sizden önce davrandı'** buyurdu.

Buhâri, ilim bahsinde, hadise olan tutku bâbında (nr. 33) Ebû Hureyre'nin şöyle dediğini nakletmiştir: "Ey Allah'ın Rasûlü, kiyâmet gününde senin şefâatine nâil olacak en mutlu kişi kimdir?" diye sordum. Rasûlullah buyurdu ki: **"Ey Ebû Hureyre, senin hadise olan aşırı tutkunluğunu bildiğim için, böyle bir soruyu senden önce hiç kimsenin sormayacağını tahmin etmiştim. Kiyâmet gününde benim şefâatime nâil olacak en mutlu kişi Lâilâhe illallah diyen kimsedir."**

c) Üçüncü sebep: Ebû Hureyre'nin büyük sahâbîlerle görüşmesi, onlardan birçok hadis alması ve bu sayede ilminin artıp ufkunun genişlemesidir (ibn Hacer el-Askalâni, el-isâbe, IV, 204).

d) Dördüncü sebep: Hz. Peygamber'in vefâtından sonra uzun süre yaşamış olmasıdır. Nitekim Hz. Peygamber'den sonra kırkyedi yıl yaşamış, hadisleri halk arasında yaymakla meşgul olmuştur (Muhammed Ebû Zehv, el-Hadis, ve'l-Muhaddisûn, Kahire 1958, 134).

Bütün bunların neticesinde Ebû Hureyre, Sahâbe içerisinde hadisi en iyi bilen, hadis almada ve rivâyet etme hususunda diğerlerinden daha üstün bir duruma gelmiştir. Onun rivâyet ettiği hadisler, diğer sâhâbilerde veya birçoğunda dağınık halde bulunuyordu. Bu yüzden onlar Ebû Hureyre'ye başvuruyor, hadis rivâyetinde ona dayanıyorlardı. ibn Ömer, onun cenaze namazında, ona Allah'tan rahmet dileyerek, **"Hz. Peygamber'in hadisini müslümanlar adına muhâfaza ediyordu"** demiştir (ibn Sa'd, Tabakât, IV, 340). Buhâri, 'Ebû Hureyre'den 800 kadar sahâbe ve tâbiîn âlimleri hadis rivâyet etmişlerdir' diyor (ibn Hacer, a.g.e., IV, 205).

Kendisinden beşbinüçyüzyetmiş dört hadis gelmiş, bunlardan üçyüzyirmibeş tanesini Buhâri ve Müslim müstereken, doksanüç tanesini yalnız Buhâri, yüzseksendokuz hadisini de yalnız Müslim Sahîh'lerine almışlardır (Muhammed Ebû Zehv, a.g.e., 134).